

Suvestinė redakcija nuo 2011-10-01 iki 2018-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1996, Nr. [46-1116](#), i. k. 0961010ISTA00I-1324

Nauja redakcija nuo 2001-01-01:

Nr. [VIII-1972](#), 2000-10-03, Žin. 2000, Nr. 89-2742 (2000-10-25), i. k. 1001010ISTAI-1972

LIETUVOS RESPUBLIKOS POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS Į S T A T Y M A S

1996 m. gegužės 2 d. Nr. I-1324
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato naudojamų potencialiai pavojingų įrenginių, kurių grupės nurodytos šio įstatymo 3 straipsnyje, priežiūros ir jos atlikimo kontrolės bendruosius principus, siekiant užtikrinti saugų įrenginių darbą ir žmonių gyvybės, sveikatos ir aplinkos apsaugą nuo galimo žalingo šių įrenginių poveikio. Šis įstatymas taip pat taikomas branduolinės energetikos objektuose esantiems potencialiai pavojingiems įrenginiams, kurie branduolinės energetikos objekto projekte priskiriami prie neturinčių įtakos branduolinei saugai, ir įrenginių, sumontuotų ir naudojamų geležinkelių ar automobilių transporto priemonėse, priežiūrai. Pavojingų medžiagų talpykloms, gabenamoms geležinkeliu, šis įstatymas taikomas tik atliekant jų techninės būklės tikrinimą.

2. Šis įstatymas netaikomas įrenginiams, kurie projektuojami, įrengiami ir eksploatuojami pagal Branduolinės energijos įstatymo, Branduolinės saugos įstatymo, Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo, Radiacinės saugos įstatymo nuostatas ir kitų branduolinę ir radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, taip pat įrenginiams, naudojamiems išimtinai gynybos tikslams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1543](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

1. **Potencialiai pavojingi įrenginiai** (toliau – **įrenginiai**) – darbo priemonės (darbui naudojamos mašinos, įrengimai, įrenginiai, aparatai, prietaisai ar įrankiai) ir kiti įrenginiai, kuriuos naudojant kyla pavojus darbuotojų ir kitų žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai ar turtui dėl juose sukauptos energijos bei vykstančių procesų ir kuriems reikalinga šio įstatymo nustatyta priežiūra. Įrenginiams priskiriami jų valdymo, signaliniai, blokavimo ir saugos įtaisai, kontroliniai matavimo prietaisai.

2. **Įrenginių naudojimas** – veikla, susijusi su įrenginių paleidimu ar stabdymu, darbu, gabenimu, remontu, modifikavimu, priežiūra ir aptarnavimu, įskaitant ir valymą.

3. **Įrenginių priežiūra** – atitinkamuose įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose bei gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta techninių paslaugų, teisinių ir organizacinių priemonių, skirtų užtikrinti, kad naudojami įrenginiai būtų saugūs ir nekeltų pavojaus žmonėms, turtui bei aplinkai, visuma; įrenginių priežiūra yra privaloma ir skirstoma į įrenginių techninės būklės tikrinimą ir nuolatinę įrenginių priežiūrą.

4. **Įrenginių techninės būklės tikrinimas** – įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose, gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos atliekami naudojamo įrenginio privalomoji apžiūra, privalomasis įrenginio parametrų, rodančių, kad jis atitinka saugos reikalavimus, patikrinimas, įrenginio bandymai ir kiti įrenginio saugos atitikties įvertinimo veiksmai.

5. **Nuolatinė įrenginių priežiūra** – įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose, gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nurodyti įrenginių

savininkams privalomi nuolatiniai naudojamų įrenginių techninės būklės tikrinimai, apžiūros, remontas bei kiti veiksmai.

6. Įgaliota įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaiga (toliau – **įgaliota įstaiga**) – Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės susitarimą, (toliau – valstybėje narėje) įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje ar valstybėje narėje, akredituoti kaip kontrolės įstaigos, kurioms valstybės institucija suteikė įgaliojimus tikrinti įrenginių techninę būklę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, *Žin.*, 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

7. Įrenginio savininkas – juridinis ar fizinis asmuo, kuriam įrenginys priklauso nuosavybės teise, arba įrenginio valdytojas, kuris valdo, naudoja įrenginį bei juo disponuoja turto patikėjimo teise.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

8. Įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiai aktai (toliau – **įrenginių priežiūros norminiai aktai**) – nustatyta tvarka priimti, patvirtinti ir paskelbti teisės aktai (įstatymai, Seimo, Vyriausybės nutarimai, ministro (ministrų) įsakymais patvirtintos įrenginių priežiūros taisyklės ir kiti teisės aktai, nustatantys įrenginių naudojimo reikalavimus, jų priežiūros atlikimo terminus, tvarką ir vykdymo kontrolę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, *Žin.*, 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

9. Įrenginio techniniai dokumentai (toliau – **techniniai dokumentai**) – įrenginio atitikties deklaracija, įrenginio sertifikatas, įrenginio pasas, brėžiniai, įrenginio priežiūros dokumentai (įrenginio montavimo ir bandymo prieš pradedant jį naudoti, aptarnavimo, remonto, demontavimo taisyklės, instrukcijos) ir kiti kartu su įrenginiu gamintojo pateikiami dokumentai, kuriuose nurodoma įrenginio paskirtis, konstrukcija, parametrai, privalomieji saugos reikalavimai bei naudojimo tvarka.

3 straipsnis. Įrenginių priežiūra ir įrenginių priežiūros norminių aktų taikymas

1. Turi būti tikrinama šių grupių įrenginių techninė būklė:

1) garo ir vandens šildymo katilų ir jų įrangos;

2) slėginių indų ir jų įrangos;

3) pavojingų medžiagų slėginių vamzdynų, slėginių garotiekių ir karšto vandens vamzdynų bei jų įrangos;

4) pavojingų medžiagų talpyklų ir jų įrangos;

5) liftų ir jų įrangos;

6) lynų kelių, funikulierių ir jų įrangos;

7) eskalatorių ir jų įrangos;

8) kėlimo įrenginių ir jų įrangos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

9) Neteko galios nuo 2008-09-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [X-1699](#), 2008-07-14, *Žin.*, 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

10) pramoginių įrenginių ir jų įrangos;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

11) degiąsias dujas naudojančių pramoninių įrenginių ir jų įrangos.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

2. Įrenginių gamintojai, jų įgalioti atstovai ir kiti juridiniai bei fiziniai asmenys, tiekiantys įrenginius į rinką, privalo vadovautis įrenginių priežiūros norminiais aktais ir užtikrinti, kad į rinką pateikti įrenginiai turėtų jų saugos atitiktį patvirtinančius dokumentus ir kad naudojamas įrenginys atitiktų konkretaus priežiūros norminio akto reikalavimus. Įrenginių gamintojai bei montuotojai privalo užtikrinti, kad įrenginiai būtų pagaminti, sumontuoti ir išbandyti pagal įrenginių priežiūros norminių aktų reikalavimus. Įrenginių projektavimo ir gamybos stadijose privalomąją priežiūrą priežiūros norminių aktų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlieka paskelbtos (notifikuotos) įstaigos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3. Visų montuojamų, naudojamų įrenginių, taip pat jiems remontuoti ir rekonstruoti naudojamų mazgų, detalių ir medžiagų priežiūra, nustatyta šių įrenginių priežiūros norminiuose aktuose bei įrenginių techniniuose dokumentuose, yra privaloma.

4. Įrenginių savininkai, įgalios įstaigos, Valstybinė darbo inspekcija atlikdami savo funkcijas vadovaujasi įrenginių priežiūros norminiais aktais bei įrenginių techniniais dokumentais.

4 straipsnis. Įrenginių priežiūros valstybinis reguliavimas

1. Vyriausybė:

1) tvirtina įrenginių, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje, kategorijų sąrašą;

2) steigia potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registrą ir tvirtina jo nuostatus;

3) paskiria valstybės institucijas, atsakingas už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą;

4) nustato įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo akredituotoms kontrolės įstaigoms tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, *Žin.*, 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

5) Neteko galios nuo 2010-01-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, *Žin.*, 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

6) Neteko galios nuo 2008-09-01

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [X-1699](#), 2008-07-14, *Žin.*, 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

7) tvirtina Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licencijavimo taisykles.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [X-1170](#), 2007-06-07, *Žin.*, 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija koordinuoja valstybės institucijų, atsakingų už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, veiklą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

5 straipsnis. Įrenginių priežiūros organizavimas

Valstybės institucijos, atsakingos už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka suteikia akredituotoms kontrolės įstaigoms įgaliojimus tikrinti atskirų kategorijų įrenginių techninę būklę arba juos panaikina;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, *Žin.*, 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

- 2) tvirtina įrenginių, kurių priežiūrą joms pavesta organizuoti, priežiūros norminius aktus;
- 3) pagal Vyriausybės patvirtintą įrenginių kategorijų sąrašą sudaro ir tvirtina įgaliotų įstaigų priežiūrinių ir valstybės registre registruojamų įrenginių sąrašą (nurodymos jų parametrus);

4) *Neteko galios nuo 2008-09-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [X-1699](#), 2008-07-14, *Žin.* 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

- 5) nustato naujų importuojamų įrenginių, išskyrus tuos, kurie atitinka techninių reglamentų reikalavimus, ir importuojamų naudotų įrenginių techninių dokumentų patikrinimo bei šių įrenginių tinkamumo naudoti Lietuvos Respublikoje pripažinimo tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

5¹ straipsnis. Įgaliojimų suteikimas akredituotoms kontrolės įstaigoms

1. Akredituota kontrolės įstaiga, siekianti tapti įgaliota įstaiga, turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

- 1) privalo būti akredituota kaip A tipo kontrolės įstaiga pagal tarptautinį standartą LST EN ISO/IEC 17020 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“;

- 2) įstaigos vadovas, padalinių vadovai ir asmenys, kurie tikrins įrenginių techninę būklę, turi būti reikiamos kvalifikacijos ir jų veiklos objektyvumui ir tikrinimo rezultatams negali daryti įtakos jokie išoriniai komerciniai, finansiniai ar kitokie veiksniai;

- 3) turėti įrangą, reikalingą įrenginių techninei būklei vertinti;

- 4) Lietuvos Respublikoje įsteigto juridinio asmens steigimo dokumentuose turi būti nurodyta veikla, susijusi su įrenginių techninės būklės tikrinimu, o valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje ar valstybėje narėje, turi teisę atlikti įrenginių techninės būklės tikrinimus, jeigu pateikę atitinkamus dokumentus jie gali įrodyti, kad valstybės narės, kurioje jie yra įsteigti, teisės aktais jiems suteikta tokia teisė.

2. Akredituota kontrolės įstaiga, siekianti tapti įgaliota įstaiga, valstybės institucijai, atsakingai už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, pateikia paraišką (prašymą), nurodyma įrenginių, kurių techninės būklės tikrinimus norima atlikti, grupės (grupių) pavadinimą (pavadinimus). Paraiškoje (prašyme) turi būti nurodytas akredituotos kontrolės įstaigos pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas, telefono ir fakso numeriai.

3. Kartu su paraiška (prašymu) akredituota kontrolės įstaiga turi pateikti:

- 1) informaciją apie savo vidinę organizacinę struktūrą;

- 2) civilinės atsakomybės draudimo sutarties kopiją.

4. Valstybės institucija, gavusi paraišką (prašymą) suteikti įgaliojimus, per 5 darbo dienas nuo paraiškos (prašymo) gavimo išsiunčia pareiškėjui patvirtinimą, kad paraiška (prašymas) suteikti įgaliojimus yra gauta (gautas). Gavimo patvirtinime nurodomas terminas, per kurį paraiška (prašymas) privalo būti išnagrinėta (išnagrinėtas), ir galimos pareiškėjo teisių gynimo priemonės.

5. Sprendimą dėl įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo priima valstybės institucija, įsitikinusi, kad akredituota kontrolės įstaiga atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

6. Sprendimas dėl įgaliojimų suteikimo ar motyvuotas atsisakymas juos suteikti turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos (prašymo) gavimo. Laikotarpis, per kurį pareiškėjas pateikia trūkstamus duomenis, neįskaitomas į sprendimo priėmimo laikotarpį, tačiau ir tokiu atveju sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų pateikimo. Atsakymo dėl įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę nepateikimas nelaikomas įgaliojimų suteikimu. Jeigu įstaiga, siekianti gauti įgaliojimus, prašo pakeisti ar patikslinti pateiktus dokumentus, laikotarpis, per kurį šie dokumentai pakeičiami arba priimamas motyvuotas sprendimas neleisti jų pakeisti, turi būti ne ilgesnis kaip įgaliojimų suteikimo ar atsisakymo juos

suteikti laikotarpis.

7. Valstybės institucija, priėmusi sprendimą suteikti akredituotai kontrolės įstaigai įgaliojimus, per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo išduoda akredituotai kontrolės įstaigai įgaliojimus ir raštu praneša apie tai Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro tvarkymo įstaigai.

8. Valstybės institucijos sprendimas dėl įgaliojimų suteikimo akredituotai kontrolės įstaigai skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, nurodant potencialiai pavojingų įrenginių, kurių techninę būklę tikrinti suteikti įgaliojimai, grupių pavadinimus.

9. Įgaliojimus gavusi akredituota kontrolės įstaiga savo veikloje privalo:

1) laikytis tarptautinio standarto LST EN ISO/IEC 17020 „Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“ reikalavimų;

2) laikytis šio įstatymo, įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techniniuose dokumentuose nurodytų reikalavimų, užtikrinti laiku ir kokybiškai atliekamą įrenginių techninės būklės tikrinimą, vartotojų apsaugą ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymąsi, nepažeisti sąžiningos konkurencijos, veiklos viešumo ir informavimo principų, atsakingai priimti su įrenginių technine būkle susijusius sprendimus;

3) teikti valstybės institucijoms, atsakingoms už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, informaciją apie savo veiklą – kasmet iki kovo 15 dienos pateikti metinę įstaigos veiklos ataskaitą Vyriausybės nustatyta tvarka;

4) pranešti įgaliojimus suteikusiai valstybės institucijai apie teisinės formos, statuso ar kitus pasikeitimus, dėl kurių nebevykdomos įgaliojimų suteikimo sąlygos.

10. Įgaliotų įstaigų priežiūrą dėl akreditavimo sąlygų laikymosi atlieka Nacionalinis akreditacijos biuras prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir apie jos rezultatus informuoja įgaliojimus suteikusią valstybės instituciją.

11. Valstybės institucija, nustačiusi, kad įgaliota įstaiga nesilaiko šio straipsnio 9 dalyje nustatytų reikalavimų, raštu informuoja apie nustatytus pažeidimus, nurodydama, per kokį laikotarpį nustatyti pažeidimai turi būti pašalinti. Jeigu per nustatytą laikotarpį įgaliota įstaiga pažeidimų nepašalina, jos įgaliojimai panaikinami. Valstybės institucijos sprendimas dėl įstaigos įgaliojimų panaikinimo skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir raštu pranešama Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro tvarkymo įstaigai.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

6 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos funkcijos įrenginių priežiūros srityje

Valstybinė darbo inspekcija:

1) vadovaudamasi Valstybinės darbo inspekcijos įstatymu, kontroliuoja, ar laikomasi įrenginių techninės būklės tikrinimo tvarkos ir terminų, taip pat ar įrenginių priežiūros teisės aktų nustatyta tvarka įrenginių savininkai atlieka jų nuolatinę priežiūrą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

2) atlieka potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro tvarkymo įstaigos funkcijas pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus;

3) organizuoja įrenginių priežiūros norminių aktų projektų rengimą.

7 straipsnis. Įgaliotų įstaigų uždaviniai

Įgaliotų įstaigų uždaviniai:

1) įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų nustatyta tvarka teikti išvadas įrenginių savininkams dėl įrenginių tinkamumo pradėti juos naudoti;

2) įrenginių priežiūros norminiuose aktuose ir įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka tikrinti įrenginių techninę būklę jų naudojimo metu.

8 straipsnis. Įgaliotų įstaigų funkcijos ir teisės

1. Įgaliotų įstaigų funkcijos:

1) įrenginių priežiūros norminių aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis įrenginių techniniais dokumentais įvertinti įrenginių techninę būklę ir teikti išvadas įrenginių savininkams dėl įrenginių tinkamumo pradėti juos naudoti;

2) sudaryti sutartis su įrenginių savininkais dėl įrenginių techninės būklės tikrinimo;

3) įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų nustatyta tvarka ir terminais patikrinti įrenginių techninę būklę: po instaliavimo, prieš juos paleidžiant pirmą kartą į darbą, taip pat sumontavus naujoje vietoje ar vietovėje; periodiškai ir specialiai, susidarius išskirtinėms aplinkybėms (po avarijos, gamtos reiškinių poveikio, neįprastų ar ilgalaikių prastovų, modifikavimo);

4) prieš pradėdant įrenginį naudoti ir patikrinus įrenginio techninę būklę, Vyriausybės tvirtinamų Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų nustatyta tvarka teikti duomenis apie prižiūrimus įrenginius šio registro tvarkymo įstaigai;

5) *Neteko galios nuo 2008-09-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [X-1699](#), 2008-07-14, *Žin.* 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

6) nustačius, kad gali įvykti įrenginio avarija ar atsirasti sutrikimų, keliančių pavojų darbuotojų ir kitų žmonių sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, apie tai nedelsiant raštu informuoti įrenginio savininką ir Valstybinę darbo inspekciją, o jeigu tai susiję su potencialiai pavojingais įrenginiais, esančiais branduolinės energetikos objekte, – taip pat Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1543](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543

2. Įgaliotos įstaigos turi teisę:

1) dalyvauti tiriant naudojamų įrenginių avarijas bei darbo sutrikimus, analizuoti jų priežastis, teikti pasiūlymus dėl šių įrenginių tobulinimo institucijoms, atsakingoms už įrenginių priežiūros organizavimą, siekiant išvengti avarijų bei sutrikimų;

2) atlikdamos įrenginių priežiūros funkcijas bendradarbiauti tarpusavyje bei su atitinkamomis kitų valstybių ir tarptautinėmis įstaigomis;

3) teikti konsultacijas bei ekspertų paslaugas ir nustatyti šių paslaugų rinkos kainas.

3. Įgaliotų įstaigų darbuotojai gali dalyvauti rengiant darbų su įrenginiais vadovus ir darbuotojus – juos mokyti ir atestuoti.

9 straipsnis. Įgaliotų įstaigų ir jų darbuotojų atsakomybė

1. Įgaliotos įstaigos:

1) įstatymų nustatyta tvarka atsako už joms pavestų įrenginių priežiūros funkcijų ir suteiktų įgaliojimų vykdymą;

2) atsako už savo veiksmus ir sprendimus; dėl jų kaltės padaryta žala juridiniams ir fiziniams asmenims atlyginama įstatymų nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3) privalo turėti civilinės atsakomybės draudimo sutartį.

2. Įgaliotų įstaigų darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos bei įmonių paslaptis ir nepriklausyti nuo įrenginių gamintojų, suteikusių įgaliojimus valstybės institucijų bei įrenginių savininkų.

10 straipsnis. Įrenginių savininkų pareigos ir teisės

1. Įrenginių savininkai privalo užtikrinti saugų įrenginių naudojimą, reikiamą techninę būklę ir nuolatinę priežiūrą pagal priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų reikalavimus visą įrenginio naudojimo laiką. Savininko išigyti, sumontuoti, rekonstruoti įrenginiai ir jų kokybė bei atitiktį patvirtinantys, taip pat priežiūros techniniai dokumentai priežiūros norminių aktų nustatyta tvarka privalo būti pateikti įgaliotoms įstaigoms patikrinti, kad būtų gauta išvada, ar įrenginiai tinkami ir parengti saugiai naudoti.

2. Įrenginių savininkai įrenginių priežiūros teisės aktų nustatyta tvarka privalo:

1) įrenginius pradėti naudoti tik gavę įgaliotos įstaigos išvadą, kad jie yra tinkami saugiai naudoti;

2) gavę įgaliotos įstaigos išvadą, kad įrenginys yra tinkamas saugiai naudoti, užregistruoti jį Valstybinėje darbo inspekcijoje Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatuose nustatyta tvarka;

3) vadovaudamiesi įrenginių priežiūros norminiais aktais ir įrenginių techniniais dokumentais, atlikti nuolatinę naudojamų įrenginių priežiūrą;

4) sudaryti sutartį dėl įrenginio techninės būklės tikrinimo su pačių pasirinkta įgaliota įstaiga;

5) paruošti įrenginius įgaliotų įstaigų atliekamiesiems priežiūros veiksams ir apie tai šioms įstaigoms pranešti, sudaryti jų darbuotojams reikiamas darbo sąlygas ir pateikti įrenginių techninius dokumentus;

6) įrenginių nuolatinės priežiūros metu ar kai įgaliota įstaiga įrenginių techninės būklės tikrinimo metu nustato, kad gali įvykti įrenginio avarija, atsirasti sutrikimų, kad įrenginiai kelia pavojų darbuotojų ir kitų žmonių sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, sustabdyti (išjungti) įrenginį ar įrenginius;

7) už žalą, padarytą nesaugiai naudojant įrenginį, atlyginti įstatymų nustatyta tvarka;

8) pranešti Valstybinei darbo inspekcijai, įgaliotoms įstaigoms apie įrenginių avarijas, jų naudojimo sutrikimus ir su tuo susijusius sunkius ir mirtinus nelaimingus atsitikimus bei žalą aplinkai ar turtui, organizuoti avarijų padarinių lokalizavimą ir likvidavimą bei tyrimą;

9) įrenginiams naudoti ir prižiūrėti skirti teisės aktų nustatyta tvarka apmokytus ir atestuotus asmenis, aprūpinti juos įrenginių techniniais dokumentais;

10) apmokėti už įgaliotų įstaigų atliktus įrenginio techninės būklės tikrinimus pagal įgaliotų įstaigų nustatytas kainas ir (ar) tarifus;

11) pasibaigus įrenginių gamintojo nurodytam arba norminiuose teisės aktuose nustatytam įrenginių naudojimo laikui, juos toliau naudoti tik atlikus nuodugną techninės būklės tyrimą ir gavus įgaliotos įstaigos išvadą, kad įrenginiai tinkami naudoti.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3. Įrenginio savininkas pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalies 3, 5 ir 9 punktuose, arba jas ir nurodytas šio straipsnio 2 dalies 2 ir 8 punktuose, susijusias su įrenginio priežiūros vykdymu, sutartyje numatytomis sąlygomis gali perduoti juridiniam asmeniui, turinčiam nuolatinės įrenginių priežiūros licenciją arba turinčiam atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą ir apsidraudusiam civilinės atsakomybės draudimu. Įrenginius, kuriuos jų savininkai gali pagal sutartis perduoti administruoti juridiniams asmenims, nustato valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, *Žin.*, 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

Nr. [X-1170](#), 2007-06-07, *Žin.*, 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170

4. Įrenginio savininkas turi teisę pareikalauti, kad įgaliota įstaiga vykdytų įrenginio techninės būklės tikrinimo sutarties sąlygas. Jeigu įgaliota įstaiga atsisako vykdyti sutarties sąlygas, ginčas sprendžiamas įstatymų nustatyta tvarka.

10¹ straipsnis. Nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimas ir atestavimas

1. Nuolatinę įrenginių priežiūrą gali vykdyti Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai (toliau – juridinis asmuo), jeigu jie atitinka valstybės narės, kurioje yra įsteigti, teisės aktų reikalavimus, turinti nuolatinės įrenginių priežiūros licenciją arba atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą ir yra apsidraudę civilinės atsakomybės draudimu.

2. Juridiniams asmenims, Energetikos įstatymo nustatyta tvarka turintiems atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą, šių įrenginių nuolatinės priežiūros licencijavimas netaikomas. Šios įmonės atestuojamos vadovaujantis Energetikos įstatymu.

3. Vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licencijavimo taisyklėmis, valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija išduoda licencijas, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą ir panaikina galiojimą, prižiūri ir kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų.

4. Juridinis asmuo, siekiantis vykdyti nuolatinę įrenginių priežiūrą, privalo atitikti šias licencijuojamos veiklos sąlygas ir reikalavimus:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigto juridinio asmens steigimo dokumentuose turi būti nurodyta veikla, susijusi su įrenginių nuolatinė priežiūra, o valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje, turi teisę vykdyti įrenginių nuolatinę priežiūrą, jeigu pateikę atitinkamus dokumentus jie gali įrodyti, kad valstybės narės, kurioje jie yra įsteigti, teisės aktais jiems suteikta tokia teisė;

2) darbuotojai turi būti atestuoti pagal atitinkamas potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų ar darbuotojų, valdančių (naudojančių) potencialiai pavojingus įrenginius, mokymo programas ir privalo turėti socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintuose Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendruosiuose nuostatuose nurodytus mokymo programos baigimo ir atestacijos pažymėjimus. Tais atvejais, kai šie darbuotojai reikiamas žinias ir įgūdžius yra įgiję kitoje valstybėje narėje, jie turi pateikti tai įrodančius dokumentus;

3) turėti padalinių, kurie galėtų organizuoti ir vykdyti konkrečių įrenginių nuolatinę priežiūrą pagal šių įrenginių techniniuose dokumentuose ir jų naudojimo taisyklėse nustatytus reikalavimus;

4) turėti įrenginių, kuriems siekia licencijos, nuolatinėi priežiūrai atlikti reikalingą įrangą, prietaisus ir kitas darbui reikalingas priemones.

5. Juridinis asmuo, norintis gauti licenciją, turi pateikti paraišką (prašymą) ir joje (jame) nurodyti bendrą informaciją apie pareiškėją, pridėti darbuotojų kvalifikaciją įrodančių dokumentų kopijas, informaciją apie turimą įrangą, prietaisus ir kitas darbui reikalingas priemones. Paraiškoje (prašyme) nurodoma, kokių įrenginių nuolatinėi priežiūrai prašoma licencijos. Paraišką (prašymą) ir pridedamus dokumentus galima pateikti ir elektroninėmis priemonėmis. Už paraiškoje (prašyme) pateiktos informacijos ir kitų duomenų teisingumą atsako pareiškėjas.

6. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą išduoti licenciją tik įsitikinusi ir patikrinusi, ar juridinio asmens pateikti duomenys ir informacija atitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus, o prireikus – juos patikrinusi ir juridinio asmens buveinėje. Valstybės institucija, gavusi paraišką (prašymą) išduoti licenciją, per 5 darbo dienas nuo paraiškos (prašymo) gavimo išsiunčia pareiškėjui patvirtinimą, kad paraiška (prašymas) išduoti licenciją yra gauta (gautas). Gavimo patvirtinime nurodomas terminas, per kurį paraiška (prašymas) privalo būti išnagrinėta (išnagrinėtas), ir galimos pareiškėjo teisių gynimo priemonės.

7. Sprendimas dėl licencijos išdavimo ar motyvuotas atsisakymas ją išduoti turi būti pateiktas juridiniam asmeniui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos (prašymo) gavimo. Laikotarpis, per kurį pareiškėjas pateikia trūkstamus duomenis, neįskaitomas į sprendimo priėmimo laikotarpį, tačiau ir tokiu atveju sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų pateikimo. Atsakymo dėl licencijos išdavimo nepateikimas nelaikomas licencijos išdavimu. Jeigu juridinis asmuo prašo pakeisti dokumentus, pateiktus licencijai gauti, laikotarpis,

per kurį pakeičiami šie dokumentai arba priimamas motyvuotas sprendimas neleisti jų pakeisti, turi būti ne ilgesnis kaip išduodant ar atsisakant išduoti licenciją.

8. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija privalo atskirti licencijų išdavimo ir licencijos sąlygų laikymosi priežiūros funkcijas. Jeigu licencijas išduoda ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atlieka tas pats struktūrinis padalinys, šios funkcijos perduodamos atskiriems valstybės tarnautojams.

9. Nuolatinės įrenginių priežiūros licencija išduodama neterminuotam laikui. Už licencijos išdavimą mokama Vyriausybės apskaičiuoto dydžio valstybės rinkliava.

10. Licencijos turėtojas privalo laikytis šių licencijuojamos veiklos sąlygų:

1) vykdyti šio straipsnio 4 dalyje nustatytas licencijavimo sąlygas ir reikalavimus, laikytis įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techniniuose dokumentuose pateiktų reikalavimų, užtikrinti laiku ir kokybiškai atliekamą prižiūrimų įrenginių remontą, vartotojų apsaugą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nepažeisti sąžiningos konkurencijos, veiklos viešumo ir informavimo principų, atsakingai priimti su licencijuojama veikla susijusius sprendimus;

2) neįgalinti kitų juridinių asmenų vykdyti licencijose nurodytą veiklą ir neperduoti jiems šios teisės pagal sutartį;

3) pranešti licenciją išdavusiai institucijai apie pasikeitusią padėtį, dėl kurios nevykdomos licencijuojamos veiklos sąlygos.

11. Nuolatinės įrenginių priežiūros licencija neišduodama, jeigu:

1) juridinis asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytų licencijavimo sąlygų ir reikalavimų;

2) pateikta paraiška (prašymas) ir dokumentai neatitinka šio įstatymo ir (ar) kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų;

3) juridinio asmens licencijos galiojimas buvo panaikintas ir nuo licencijos galiojimo panaikinimo nepraėjo 6 mėnesiai.

12. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija gali priimti sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą šiais atvejais:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) jeigu paaiškėja, kad licencijos turėtojas valstybės institucijai, atsakingai už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kitai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikė neteisingus ar suklaidotus dokumentus;

3) jeigu nustatoma, kad licencijos turėtojas nesilaiko licencijuojamos veiklos sąlygų;

4) kai licencijos turėtojas įgyja reorganizuojamo juridinio asmens teisinį statusą.

13. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija gali priimti sprendimą panaikinti licencijos galiojimą šiais atvejais:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) jeigu licencijos turėtojas, kurio licencijos galiojimas buvo sustabdytas, per nustatytą laikotarpį nepašalina pažeidimų, dėl kurių licencijos galiojimas buvo sustabdytas;

3) kai licencijos turėtojas įgyja likviduojamo juridinio asmens teisinį statusą.

14. Licencijos galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija, gavusi juridinio asmens rašytinį pranešimą apie pašalintus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, nustato, kad juridinis asmuo iš tikrųjų juos pašalino.

15. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija apie licencijų išdavimą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ar licencijos panaikinimą praneša Juridinių asmenų registrai Juridinių asmenų registro nuostatuose nustatyta tvarka, skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir valstybės institucijos, atsakingos už atskirų kategorijų įrenginių priežiūrą, ar kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita Vyriausybės įgaliota institucija, panaikinusi ar

sustabdyti licencijos galiojimą, apie tai nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, raštu praneša juridiniam asmeniui ir nurodo priežastis. Sprendimas dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo įsigalioja praėjus 10 darbo dienų nuo jo priėmimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

11 straipsnis. Įrenginių savininkų ir fizinių asmenų atsakomybė

1. Įrenginių savininkai atsako:

1) už saugų įrenginių naudojimą ir atlygina žalą, padarytą dėl nesaugaus įrenginių naudojimo;

2) už išnuomoto (suteikto naudotis) įrenginio techninę būklę ir saugų jo naudojimą, jei kitaip nenumatyta nuomos (panaudos) sutartyje.

2. Fiziniai asmenys, kurie naudodami įrenginius pažeidžia įrenginių priežiūros teisės aktų reikalavimus bei trukdo įgaliotų įstaigų darbuotojams atlikti jiems pavestas funkcijas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1972](#), 2000-10-03, Žin., 2000, Nr. 89-2742 (2000-10-25), i. k. 1001010ISTAI-1972

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1867](#), 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1170](#), 2007-06-07, Žin., 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 4, 10 straipsnių papildymo ir pakeitimo bei įstatymo papildymo 10(1) straipsniu įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1699](#), 2008-07-14, Žin., 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1, 3, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-591](#), 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 2, 4, 5, 10-1 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 5-1 straipsniu įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1543](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

